

Avesta, Borlänge, Falun, Hedemora, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken, Säter

Verksamhetsberättelse 2022

Personliga Ombud Sö Dalarna

2022-12- 20

Verksamhet

- Personligt Ombud (förkortas PO i texten) i Södra Dalarna är ett samarbetsavtal upprättat mellan följande kommuner: Avesta, Borlänge, Falun, Gagnef, Hedemora, Ludvika, Smedjebacken och Säter.
- Vårdkommunen i samarbetet ansöker om statsbidraget och redovisar verksamheten till Socialstyrelsen via Länsstyrelsen. Borlänge kommuns omsorgsnämnd ansöker för samtliga kommuner.
- Regeringsbeslutet om bidrag till verksamheten bygger på att 10 – 20 % av personer med psykisk funktionsnedsättning kan ha behov av ett kvalificerat personligt stöd.
- Tillsynen av verksamheten utförs av Länsstyrelsen Dalarna.
- Verksamheten Personligt Ombud har förordningen SFS 2013:522 samt föreskriften HSLF-FS 2016:98 och Socialstyrelsens meddelandeblad nr 5/2020 att förhålla sig till.
- Personligt Ombud är tillgänglig vardagar samt att det finns möjlighet att lämna meddelande via telefonsvarare, sms eller via e-post dygnet runt samtliga dagar.
- En treårig verksamhetsplan har upprättats för åren 2023 – 2025.

Organisation

- Borlänge är vårdkommun för Personliga Ombud i Södra Dalarna och har personalansvaret. Verksamheten finns organisatoriskt inom sociala sektorn och består av sju ombud fördelat på 6,0 årsarbetare, tre män och fyra kvinnor. Enhetschefen för verksamheten tjänstgör även som personligt ombud. Kontoret för PO är lättillgängligt placerat i Borlänge centrum.

Arbetsätt

- PO ska vara en hjälp till hjälpen, dvs där det är möjligt hitta en samhällsfunktion som kan stödja personen vidare i vardagen. Klienten bestämmer – ombudet stödjer klienten till resurser för att nå egna mål.
- Kontakten med Personligt Ombud bygger helt på frivillighet från klienten.
- PO arbetar utifrån ett lösningsfokuserat arbetsätt. Större delen av arbetstiden sker tillsammans med klienten.
- De personliga ombudens roll och arbetsuppgifter skiljer sig i flera avseenden från andra yrkeskategorier. Det bygger på att ombuden tillämpar vissa principer och förhållningssätt (regeringens proposition 1993/94: 218) till exempel att:
 - Arbeta långsiktigt och med tålamod – en grund för att nå resultat i arbetet.
 - Arbeta flexibelt i nuet – klientens unika behov och aktuella funktionsnivå och hälsotillstånd är utgångspunkt för arbetet.
 - Fungera som brobyggare mellan klient och myndighet.
 - Inga journalanteckningar eller dokumentationer förs, tystnadsplikt och sekretess råder. Dock förs arbetsanteckningar som förstörs vid avslutad kontakt.
 - I första samtalet säkerställs målgruppen och uppdraget formuleras genom ett antal frågor inom de fyra livsområdena – hälsa, boende, ekonomi och sysselsättning. Vid tveksamhet fortsätter samtalet i ett första möte med två personliga ombud.
 - I arbetet prioriteras de klienter som har minderåriga barn, är vräkningshotade eller bostadslösa.

Klient i verksamhet

- Under år 2022 har 168 klienter fått stöd av Personligt Ombud.

- Det man kan utläsa av statistiken är att den enskilde har stora utmaningar i att navigera på egen hand i de olika stödsystemen, där det många gånger ställs orimliga krav på individen att kunna förstå.

Målgruppen har svårt själv att överblicka vilket stöd de har rätt till eller veta vilka anpassningar som kan erbjudas för den enskilde.

- Det brister i samordning mellan olika myndigheters regelverk. Försäkringskassan gör återkommande bedömningar om att personer inte har rätt till ersättning eftersom de anser att det finns en arbetsförmåga, trots att läkare, Arbetsförmedling och andra vård- och stödkontakter menar att arbetsförmåga saknas. Detta leder ofta till långa rättsprocesser, försämrad ekonomi och försämrat mående.
- Långa handläggningstider hos Försäkringskassan medför ökad belastning för kommunerna och vården. Avslag ges på läkarutlåtande pga avsaknaden av specifika formuleringar eller ord vilket medför att läkaren måste lägga tid på att skicka in nya underlag som fördröjer processen.
- Brist i tillgång på läkare plus otillräcklig vårdinsats på allmänpsykiatrisk mottagning.
- Förstagångsansökan av ekonomiskt bistånd ställer höga krav på klient att ha förmågan till att samla in de dokument som krävs till ansökan samt vara rustad med mobilt BankId.
- Antal avslutade klienter under året: 99
- Antal uppstartade: 94
- Antal uppdrag: 552
- Antal gjorda första besök med klient: 124
- Verksamheten har i samtal med myndigheter, privatpersoner, föreningar lämnat rådgivning i 111 samtal under året.

Pandemin 2022

- Även årets första månader har präglats av pandemin. Verksamheten har genomfört riskanalyser i syfte att säkerställa medarbetarna följer basala

hygienrutiner. Tänkt på beteende handhygien och tidiga symtom både hos klient och ombud.

- Våra uppdragsgivare, klienten – vittnar om hur kommunikationen, tillgängligheten, digitaliseringen och samhällsservicen påverkats negativt av pandemin.
- Märkbart mer avbokningar med klient vid minsta förkylningssymtom.
- Möten med klient har erbjudits utomhus om så önskats. Personligt Ombud har teknik för att vara klient behjälplig vid digitala möten där utrustning saknas för klient.
- Ombudens stora flexibilitet och kreativa lösningar på kort tid har varit till stor nytta för de personer vi finns till för. Personligt Ombud har så långt det varit möjligt träffat klient fysiskt och arbetat i stor utsträckning som ”vanligt”, eftersom våra samtal och möten med klient har blivit än viktigare.

Samverkansgrupp 1 och 2

- Samverkansgrupp 1 träffas två ggr per år och består av chefsrepresentanter från kommunerna; Avesta, Borlänge, Falun, Hedemora, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken, Säter samt Länsstyrelsen. Plats för mötena alternerar mellan kommunerna. Det ger en fördjupad information gällande arbete runt målgruppen och om vad som är på gång i respektive kommun. Under 2022 har Gagnef och Avesta varit värdkommuner för samverkansmötena.
- Samverkansgrupp 2 består av Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Finsam och Region Dalarna – Primärvården och öppenvård psykiatri. Även Länsstyrelsen bjuds in att delta. Personliga Ombud träffar gruppen två gånger per år. Brister och systemfelen som Personliga Ombuden uppmärksammat under året påvisas för samverkansgruppen i form av den sammanställda rapporten. Berörd myndighet för bristen vidare in i respektive organisation för senare återkoppling.

Systembrister och inlämnade avvikelser.

- Förutom att stötta klienten har varje personligt ombud, enligt regeringsuppdraget, till uppgift att påtala systemfel och brister som påverkar målgruppen. Sedan 2021 har Personliga Ombuden i Sö Dalarna valt att sammanställa påvisade brister och systemfel i en separat rapport.
- Syftet med rapporten är att påvisa brister i systemen och tolkningar hos respektive myndighet och de svårigheter och försämringar som uppstår för målgruppen. Rapporten vidarebefordrats till Socialstyrelsen via Länsstyrelsen, Samverkansgrupp 1 (en representant från respektive kommun) och Samverkansgrupp 2 (Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Regionen samt Finsam) Se separat rapport som följer verksamhetsberättelsen.
- På nationell nivå sammanträder Beredningsgruppen som består av representanter från: Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Sveriges kommuner och regioner (SKR), Riksförbundet för Social & Mental Hälsa (RSMH), Schizofreniförbundet, Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH) och Socialstyrelsen för hanteringen av påvisade systemfel och brister.

Kvalitetssäkring

- Verksamheten har ett webbaserat statistikprogram som påvisar flödet och vilka förändringar som har skett för klienten med stöd av Personligt Ombud. Programmet är en del av säkerställandet kring klientarbetet.
- Underlag till redovisningen av statsbidraget hämtas bland annat från statistikprogrammet.
- Genomgång av inkomna ärenden och uppkomna situationer i arbetet görs kontinuerligt vid veckomöten.
- 4 gånger per år genomförs en djupare inventering av klientarbete avseende ombudens operativa arbete.

- I verksamheten finns utarbetade rutindokument för exempelvis hot, våld, suicidrisk, barnfrågor och missbruk.
- För att säkerställa kvaliteten i arbetet har ett par ombud övergripande ansvaret över det webbaserade kvalitetsprogram. PO har en månatlig genomgång av dokumenterade brister i systemet och väger in om något ska lyftas vidare till samverkansgrupperna.

Marknadsföring

- År 2002 startade verksamheten Personliga Ombud i Dalarna vilket har uppmärksammats, ett 20 års jubileum anordnades i mars 2022. Inbjudna gäster var kommunerna i samarbetet, Regionen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, länsstyrelsen, Intresseorganisationerna samt ordföringar från de nämnder som ansvarar för ansökan om statsbidrag för verksamheten. Programmet för jubileumsdagen, se bilaga.
- Under år 2022 har Personliga Ombuden haft informationsträffar och utbyte med följande verksamheter: Kvinnojouren Borlänge, Soc FÖRE Borlänge, Patientnämnden, Kontaktcenter Falun, SIPsamordnare Falun, Brogbyggarna Falun, Arbetskonsulenter Gagnef, Dalarnas Socialkonsulent AF, RIA.
- Finsam Dalarna har under året tillagt på sin egen hemsidan information om Personligt Ombud Sö Dalarna.
- För att på ett enkelt sätt berätta om Personliga Ombudens roll finns en informationsfilm framtagen. Den återfinns på hemsidan: <https://www.borlange.se/omsorg-och-hjalp/psykisk-ohalsa/personligt-ombud/fragor-och-svar>
- Information om Personliga Ombud finns i vårdguiden 1177.se.
- Kunskapsguiden.se ger information och utbildning om Personligt Ombud.

Kompetensutveckling

- Personliga Ombud har deltagit vid föreläsningar, utbildningar, konferenser digitalt och fysiskt, nämns kan: Riksträff för Personliga

Ombud i Sverige, regionsträff där fem län ingår. Studieresa till Växjö och erfarenhetsutbyte med PO Kronoberg samt anordnande av länsträff i Länsstyrelsens regi med utbildningen "Bemötande av besvärliga människor". Föreläsning av Anders Printz om Samsjuklighetsutredningen. Temakväll "SIP" i Region Dalarnas regi. Finsams Frukostmöte "SIP i praktiken" och "Lågaffektivt bemötande". Webinarium i Konsumentverkets regi "Förebygga ekonomiska problem hos barnfamiljer"

Det har även anordnas en rikstäckande digital sammankomst för Personliga Ombuden gällande arbetet kring avvikelser och hantering av dessa.

Under första halvan av år 2022 har handledningstiden ersatts med kunskapsdagar med teman:

- 1. Vår målgrupp
- 2. Uppdrag i arbetet som Personligt Ombud
- 3. Överklagan – vad är PO:s roll i arbetet?

Dessa dagar har inneburit en fördjupning i arbetet som Personligt Ombud och utveckling av rollen som ombud.

Under hösten 2022 så har även grupphandledning erbjudits.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

- En grundläggande förutsättning för en bra verksamhet är en fungerande arbetsmiljö.
- Det är en gemensam angelägenhet för alla att skapa en god arbetsmiljö.
- Arbetsmiljö påverkas av:

Den fysiska arbetsmiljön

Den psykosociala arbetsmiljön med samarbete och relationer

Arbetsmetoder och arbetsorganisation

Den enskildes möjligheter till personlig och professionell utveckling.

Organisatorisk och social arbetsmiljö

- Arbetsplatsträffar 1ggr/Månaden
- Personalträff 1ggr/veckan
- Medarbetarsamtal 1ggr/ år
- Arbetsmiljödag 1ggr/år

- Arbetsmiljöenkät
 - Digitalisering
 - Handledning och fortbildning vid behov
 - Riktlinjer och rutiner
 - Hälsosam arbetstid
 - Respekt och acceptans visas av samtliga medarbetare.
-
- Verksamheten använder kommunens årshjul för att säkerställa att samtliga delar finns med under året, SAM.

Främjande av fysisk arbetsmiljö

- Hjälpmedel vid behov
- Identifierar risker vid behov

Förebyggande brandskyddsarbete

- Verksamheten genomför årlig skyddsronnd och brandronnd tillsammans med kommunskydd/brandingenjör. Vid PO Teamet finns utsedd brandombud som tillsammans med enhetschef ansvarar för att brandronnd genomförs samt upprättar rutiner för verksamheten.

Personliga Ombud i Dalarna firar 20 år 2022 – 03 – 01

Jubileumsprogram

Moderator för dagen – Maria Jorfors, Enhetschef, Personligt Ombud Fyrbodal

08.15 – 09.00

Kaffe och mingel

09.00 - 09.10

Invigningstal, Anita Nordström, Omsorgsnämnden Ordf.

09.10 – 10.00

PO:s historia, Christina Bohman, f d Socialstyrelsen

10.00 – 10.20

Kaffe

10.20 – 11.00

God man, Helle Bryn- Jensen, Länsjurist Länsstyrelsen

11.00 – 12.00

Min historia - Hjärnkollsambassadör Åsa Höij

12.00 – 13.00

Lunch

13.00 – 13.30

Vad händer med SIUS? Kristin Lund, Siuskonsulent AF

13.30 – 14.45

Kraftsamling psykisk hälsa - Ing-Marie Wieselgren
läkare specialist, SKR –

14. 45- 15.15

Kaffe

15. 15 – 16.15

Plats för skratt – Tobias Persson, komiker

16.15 – 16.30

Avslutning – Summering